

Vlaams
Parlement

vergadering **C246**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 17 mei 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de uitbreiding van de zero-emissiepremie naar elektrische motorfietsen – 2039 (2016-2017)	3
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over nieuwe kansen voor zonne-energie – 2053 (2016-2017)	5
VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de erkenning van de aspirant-installateurs voor zonneboilers en warmtepompen – 2064 (2016-2017)	10

VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de uitbreiding van de zero-emissiepremie naar elektrische motorfietsen – 2039 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, in navolging van het 'Clean power for transport'-plan van de Vlaamse Regering kan de Vlaming sinds 2016 een zero-emissiepremie krijgen voor de aanschaf van een zero-emissiewagen. De premie is specifiek bedoeld voor elektrische wagens en wagens op waterstof, waar we zeer blij mee zijn. Vorig jaar kende de premie 471 aanvragen en werd in totaal 2,165 miljoen euro aan premies uitbetaald. Op 28 april 2017 werd de premie nog verder uitgebreid naar privépersonen die een zero-emissiewagen leasen voor minimaal 3 jaar.

Momenteel komen enkel voertuigen in aanmerking van categorie 'M1', zijnde voertuigen die ontworpen en gebouwd zijn voor het vervoer van passagiers en die ten minste vier wielen hebben en maximaal acht zitplaatsen, die van de bestuurder niet meegerekend. Er bestaat echter ook een marktsegment van zero-emissiemotorfietsen. Dit heeft betrekking op tweewielers die worden aangedreven enkel door een elektrische motor en met een snelheid hoger dan 45 kilometer per uur. De belastingen voor een elektrische motorfiets zijn vandaag al betrekkelijk laag. Er zijn al heel wat fiscale voordelen voor elektrische motorfietsen en eigenlijk voor motorfietsen in het algemeen. De belasting op de inverkeerstelling bedraagt 61,5 euro en een elektrische motorfiets is vrijgesteld van de jaarlijkse verkeersbelasting.

Naast de voordelen van geen uitstoot en geen lawaaihinder, hebben elektrische motorfietsen nog als bijkomend voordeel – dat is ook de reden waarom ze extra fiscaal worden bevoordeeld – dat zij een antwoord bieden op de fileproblematiek. Een uitbreiding van de zero-emissiepremie naar deze voertuigen is vanuit deze standpunten verdedigbaar. Daarenboven werd het subsidiebudget van de premie vorig jaar niet opgebruikt, in tegenstelling tot wat soms werd aangenomen, waardoor de budgettaire ruimte voorhanden zou moeten zijn. Gelet op het beperkte marktsegment van elektrische motorfietsen, valt allicht ook geen grote hoeveelheid aan premieaanvragen te verwachten. Mijn vraag is in een voorwaardelijke wijs gesteld om uw idee daarover eens te horen.

Minister, hebt u een zicht op de grootte van het marktaandeel van elektrische motorfietsen in Vlaanderen? Wat zijn de verwachtingen voor de nabije toekomst?

Werd het invoeren van een zero-emissiepremie voor elektrische motorfietsen bij de opmaak van het 'Clean power for transport'-plan en de opstart van de zero-emissiepremie reeds overwogen? Wat waren eventueel de conclusies ter zake?

Overweegt u de uitbreiding van de zero-emissiepremie naar elektrische motorfietsen? Indien ja, op welke tijdspanne en volgens welke modaliteiten zou dat realiseerbaar zijn? Indien nee, waarom niet?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Collega's, er zijn maandelijks cijfers beschikbaar van de FOD Mobiliteit, maar die zijn binnen de L-categorie niet uitgesplitst. Alle soorten elektrische voertuigen die geen wagen of vrachtwagen zijn, worden hier samengenomen. Een precies idee van de omvang van de elektrische motorfietsen

vraagt verdere analyse. Er bestaan geen potentieelinschattingen voor dit type voertuig. Ik denk wel dat er potentieel is.

Gelet op het milieupotentieel van deze voertuigen werd dit zeker overwogen bij de opstart van het 'Clean power for transport'-plan. We stelden echter vast dat er hiervoor een federale belastingaftrek van 15 procent bestaat voor particulieren. Zoals u weet, hou ik er niet van om verschillende types ondersteuning en aansporingen naast elkaar te laten bestaan. Als je iets wilt doen ter motivatie dat krachtig en duidelijk moet zijn, moet dat voor korte tijd gelden en mag je zeker niet overdrijven. In oversubsidiëring ga ik zeker niet mee. Op basis daarvan werd beslist om geen dubbele subsidiëring in het leven te roepen.

De federale belastingaftrek bestaat dus nog steeds, en zoals u weet, mijnheer Diependaele, heb ik daar geen zeggenschap in. Ik zou er natuurlijk wel eens met mijn collega Van Overtveldt over kunnen praten, maar als we de federale belastingaftrek willen afschaffen om een Vlaamse premie in te voeren, dan nemen we budgettair natuurlijk iets op ons. Ik ben er wel van overtuigd dat een belastingaftrek voor zoiets minder effect heeft dan een onmiddellijke injectie met een beperkte premie, beperkt in duur en beperkt in enveloppe. Maar goed, we hebben momenteel nog zeker geen plannen in die richting.

Ik ben er ook van overtuigd dat de markt zich kan bewegen zonder subsidies. Ik zie dat gebeuren voor de elektrische fietsen. Ik denk dat de heer Rzoska daar al een vraag over heeft gesteld. De markt voor elektrische fietsen evolueert heel snel. Als ik op mijn fiets zonder elektrische aandrijving rijd, zie ik heel veel mensen – en steeds meer – op elektrische fietsen rijden. Twee op de vijf nieuwe fietsen zijn trouwens elektrisch. Je ziet het ook aan de aanbiedingen: er is op dit moment een ware prijzenslag bezig waarbij de concurrentie hevig wordt. Ik verwacht dan ook dat de prijzen nog zullen dalen. Ik denk dat het voor motorfietsen die omschakelen naar elektrische motorfietsen, niet anders zal zijn. Ik zie trouwens dat een bekend merk van Italiaanse oorsprong – en ik zal geen reclame maken – eind 2017 met een elektrisch model komt.

Het is zeker op te volgen. Het zou mij absoluut niet moeilijk liggen om te zeggen dat we dit versnellen zodat motorfietsen heel snel omschakelen naar elektrische aandrijving. We proberen dat in kaart te brengen. Mijn administratie heeft een studie besteld om de markt en het potentieel van lichte elektrische voertuigen, waaronder de motorfietsen, in kaart te brengen.

Het is de bedoeling om hierrond eventueel nieuw beleid te ontwikkelen. We zullen die studie in het najaar finaliseren.

Ik sta er dus niet afkerig tegenover om dat grondig te bekijken. Ik sta niet te springen om dingen te subsidiëren waar de markt zich waarschijnlijk zelf zal ontwikkelen. Ik verwacht dat eerlijk gezegd. Dat is mijn persoonlijke mening, het is niet gebaseerd op wetenschappelijke studies.

En als daar dan moet worden onderzocht of we dat eventueel tijdelijk ondersteunen, dan moeten we dat kort en krachtig doen, in een beperkte enveloppe, met een maximale ondersteuning. Maar nogmaals, op dit moment staat dat niet op de agenda.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Ik begrijp dat u er wel potentieel in ziet en dat het zal worden onderzocht. De optie blijft open, het is nog niet definitief.

Voor alle duidelijkheid: ik ben tevreden met dat antwoord, maar ik wil een paar zaken aanhalen. Eerst en vooral ben ik het er principieel volledig mee eens – we

hebben het er al over gehad – dat je geen subsidies bovenop subsidies bovenop een fiscaal voordeel enzovoort moet geven. Dat klopt absoluut.

Ik wil daarbij iets opmerken. Ten eerste, als ik mij niet vergis, is die 15 procent aftrek voornamelijk voor woon-werkverkeer met de motorfiets. Ten tweede, er is niet alleen een milieuvoordeel – want tot daar lopen ze gelijk met de elektrische wagen – maar het extra voordeel is natuurlijk het fileprobleem. En die aftrek voor motorfietsen was er al omdat die naar fietsen toe een extra voordeel hebben. In die zin is het verdedigbaar. Principieel ben ik het ermee eens: we moeten bekijken of dat elkaar niet te veel zal overlappen. Maar een elektrische motorfiets heeft een dubbel voordeel: ze heeft geen uitstoot en zorgt dan ook nog eens voor het oplossen van files, in tegenstelling tot de elektrische wagen, die in principe geen oplossing is voor files.

Een ander element is de premie tegenover de fiscale maatregelen. In heel wat economische ondersteuning ben ik eerder voor fiscale maatregelen. Maar in dezen, als je effectief een onmiddellijk effect wilt op de markt, is een premie inderdaad beter. We zullen samen met u het onderzoek afwachten, en dan volgen we dat in de loop van het najaar verder op.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over nieuwe kansen voor zonne-energie – 2053 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, bijna een jaar geleden lanceerde u uw Zonneplan, dat dit jaar dankzij de zonnekaart een nieuwe dimensie kreeg. Wij willen u daarvoor feliciteren, want het was inderdaad een huzarenstuk om dat tot stand te brengen.

Wanneer wij de zonnekaart bekijken – want dat geeft natuurlijk nieuwe inzichten –, valt het op dat er nog een zeer groot potentieel onbenut blijft. Grote dakoppervlakten van ondernemingen en overheidsgebouwen worden nog steeds niet benut voor zonne-energie. Ook bij huurwoningen en appartementen blijft een groot aantal daken onbenut.

Een aantal praktische problemen beletten dat dit potentieel dat voorhanden is, wordt aangesproken. Met de huidige wetgeving en steunmechanismen is het niet interessant om meer zonnepanelen te leggen dan het aantal dat het eigen verbruik dekt. Bovendien is het niet interessant om te investeren in zonnepanelen op andere daken. Daarover hebben we al vaker gesproken in de commissie. Het prosumentarief is gekoppeld aan het EAN-nummer – dat is niet interessant voor de eigenaar – en een potentiële investeerder kan zelf niet genieten van de elektrische en financiële opbrengst van de zonnepanelen op andere daken.

Een bijkomend probleem is dat de zonnepanelen nog niet gekoppeld kunnen worden aan een slim net of een slimme meter, waardoor een lokale overproductie op het net moet worden geplaatst indien er te weinig eigen verbruik is. Voor de meeste prosumenten is een terugdraaiende teller zeer interessant. Ruimer bekeken is zo'n terugdraaiende teller echter een rem om het potentieel aan zonne-energie maximaal te benutten omdat het zinloos is om in meer zonnepanelen te investeren dan de panelen die het eigen verbruik dekken.

Minister, het netwerk 'Iedereen Hernieuwbaar' publiceerde op 3 mei een vijf-puntenplan voor meer zonne-energie in Vlaanderen. Dat is toen ook aan u overhandigd. In dit plan worden een aantal concrete voorstellen gedaan aan u. Ik had graag geweten welke maatregelen u wenst te nemen om de grote dakoppervlakten van bedrijven en overheidsgebouwen optimaal te benutten. Met de huidige wetgeving en steunmechanismen is het – voor de eigenaar of gebruiker – onrendabel om deze daken vol zonnepanelen te leggen.

Een zonne-installatie wordt gekoppeld aan het EAN-nummer van de eigenaar of bewoner. Het genot van een terugdraaiende teller komt ook alleen maar ten goede van de eigenaar of bewoner aan wie de EAN-code werd gekoppeld. Dat maakt dat het niet interessant is om als niet-eigenaar te investeren in zonnepanelen op een vreemd dak. In Luxemburg bestaat er bijvoorbeeld de mogelijkheid om bij collectieve investeringen in zonne-energie, de energiefactuur van een investeerder te verminderen met de financiële opbrengst van de zonne-installatie op een vreemd dak. In deze commissie werd eerder al van gedachten gewisseld over zo'n systeem.

Minister, hoever staat u met de uitwerking van dergelijk mechanisme voor Vlaanderen? Hebt u daarover haalbaarheidstudies laten uitvoeren? Zijn die voorhanden?

Een terugdraaiende teller zorgt ervoor dat de beschikbare, geschikte dakoppervlakten suboptimaal worden benut, omdat het geen zin heeft om een overproductie te realiseren. Dit betekent dat heel wat daken in Vlaanderen niet optimaal worden benut tot de slimme meters of slimme netten een overproductie aan zonne-energie kunnen benutten. Om de Vlaamse doelstellingen in 2020 en 2030 te behalen, moet er echter volop worden ingezet op zonne-energie. Aan welke maatregelen of mechanismen denkt u om de geschikte, beschikbare daken optimaal te benutten?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Danen, eerst en vooral wil ik mijn appreciatie uitdrukken dat vanuit een belangrijk aantal middenveldactoren op dit moment steun wordt gegeven aan de oproep om samen de ontwikkeling van hernieuwbare energie te ondersteunen. Ik steek dat niet onder stoelen of banken. De Chiro van Kalmthout en de voetbalclub van Geluwe hebben initiatieven genomen om zonnepanelen te plaatsen met de opbrengst van het jaarlijks feest van de Chiro. In de plaats van nieuw kampmateriaal kopen ze dan zonnepanelen. Dat doet mij plezier, omdat je dan voelt dat de boodschap effectief is doorgedrongen in de samenleving.

De overheid heeft die brede steun nodig, want ik kan niet alleen door acties vanuit de Vlaamse overheid de maximale inzet van zon, wind en groene warmte realiseren.

Ik ondersteun dan ook de doelstellingen van het vijfpuntenplan dat ik vorige week ontvangen heb en waar u naar verwijst. We hebben met de zonnekaart de bedoeling om zo veel mogelijk burgers objectief en onafhankelijk te informeren. Ik ben er trouwens van overtuigd dat er vandaag reeds veel zonneambassadeurs bestaan. De zonnepanelensector is duidelijk aan het heropleven, informatie is beschikbaar bij de vakmensen die de installaties zetten, en ook de energiehuizen leveren daar hun bijdrage aan.

Ook wil ik nog eens aanhalen dat het 'hernieuwbaar weerbericht' op verschillende regionale media de interesse voor hernieuwbare energie duidelijk heeft aangewakkerd. Ook de VRT, als openbare omroep, heeft een hernieuwbaar weerbericht, en ook de commerciële omroep VTM komt daar geregeld op terug.

Ik wens verdere acties te ondernemen om op basis van de zonnekaart en gegevens over de reeds geïnstalleerde zonnepanelen aan de gemeentebesturen – want de lokale besturen zijn ongelooflijk belangrijk in heel het verhaal –

specifieke informatie te geven over het resterende potentieel in hun gemeente. Als ik de zonnepanelen van de voetbalclub in Geluwe officieel een steuntje in de rug ga geven door mijn aanwezigheid, zie ik, als ik op dat dak sta, rond mij nog een pak daken, ook overheidsgebouwen, waar heel wat potentieel is. Daarvoor moet ik wel iets meer informatie en gegevens hebben per installatie van de netbeheerders. Ik ben nu met de netbeheerders aan het bespreken hoe zij die gegevens gaan aanleveren in het kader van hun rapporteringsverplichtingen.

Voor lokale besturen ben ik op dit moment ook bezig met een modelbestek om de gemeentelijke daken ter beschikking te stellen voor PV-projecten. Daar is zeer grote vraag naar. Burgemeesters en initiatiefnemers komen mij vragen naar een model: wat moeten wij doen om een dak ter beschikking te stellen en om juridisch met alles in orde te zijn?

Met de keuze voor digitale meters, mijnheer Danen, wil ik ook een betere integratie mogelijk maken van hernieuwbare energiebronnen op de elektriciteitsmarkt en op het elektriciteitsnet, dat sowieso moet evolueren naar een slim net. Wat de terugdraaiende teller betreft, zal het door de invoering van het zogeheten MIG6-data-systeem vanaf 2018 ook mogelijk worden om de elektriciteit te verkopen die boven op het eigen verbruik wordt geproduceerd. Voor grotere daken met aparte meting van injectie en afname is dat nu al het geval. De steunberekening wordt daar ook op afgestemd. Voor de categorieën grote zonnepanelen wordt verondersteld dat 35 procent van de productie aan het net wordt geleverd. Voor zeer grote projecten wordt de steun voor individuele gevallen berekend, waarbij het dak volledig ingevuld kan worden. De steunberekening zal daar dan ook rekening mee houden.

Ik heb op korte termijn geen plannen om het aandeel zelfafname in de onrendabele toepassing te verhogen. Dat zou namelijk zorgen voor een sterke stijging van de ondersteuning. Ik wens er wel op te wijzen dat in het kader van het Zonnepan hieromtrent een oefening loopt. Het Vlaams Energieagentschap heeft ook de opdracht gekregen om tendering voor zon te onderzoeken. Op dit moment evalueren we het resultaat van dat onderzoek.

Samen met de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) ben ik ook aan het onderzoeken op welke manier we het alternatieve compensatiesysteem waarvan sprake in de conceptnota 'Digitale meters' – u weet wel, die zeer goede nota die u eensgezind goed vond – verder kunnen uitwerken. Ik hoop hier op korte termijn ook resultaten te kunnen boeken. Het is mijn ambitie om nog deze legislatuur een dergelijk systeem al dan niet decretaal te verankeren. Het prosumentarief zal in elk geval ophouden te bestaan als men in een alternatief compensatiesysteem zou stappen.

Wat het salderen op afstand betreft, ben ik nog steeds onderzoek aan het uitvoeren. Het is niet evident om een virtuele terugdraaiende teller op afstand in te voeren, getuige de negatieve effecten die dat zal hebben op de nettarieven en de netstabiliteit. Op dit moment bekijk ik andere opties, hoe we de link kunnen leggen tussen investeren in hernieuwbare energieprojecten en een daling van de elektriciteitsfactuur.

Wat de andere acties betreft, collega Danen, verwijs ik graag naar de Vlaamse energievisie, die ik overmorgen, vrijdag, op de ministerraad van de Vlaamse Regering zal voorleggen, en die dan waarschijnlijk ook bekend zal worden, en waar ik uiteraard mee naar het parlement zal komen.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, ik denk dat het belangrijkste op het einde kwam, namelijk die energievisie. Wij kijken er alleszins naar uit en zullen dat met veel goodwill bekijken, waarmee we niet willen zeggen dat we dat kritiekloos zullen benaderen.

Dit gezegd zijnde, wil ik u bedanken voor uw antwoord. Uw antwoord was vrij technisch, maar dat waren mijn vragen voor een stukje ook. We stellen toch wel vast dat heel grote daken onbenut blijven en dat er ook geen plannen zijn om daar iets mee te doen. Zeker als het over overheidsgebouwen gaat, kunnen die voor een stuk ook als voorbeeldproject dienen. Ik vind het moeilijk om aan de mensen uit te leggen dat we aan hen vragen – ze zijn daar natuurlijk vrij in – om in zonnepanelen te investeren, terwijl veel overheidsgebouwen dat niet of veel te weinig doen. We moeten toch kijken hoe we meer zonnepanelen op de grote dakoppervlaktes kunnen krijgen.

U weet dat de mechanismen die momenteel voorhanden zijn, onvoldoende zijn om daar maximaal in te investeren. Ik denk dat niemand voor oversubsidie is. Wij zijn dat zeker ook niet, maar we moeten wel kijken hoe we die grote oppervlaktes maximaal kunnen benutten. Dat is heel belangrijk, omdat we op die manier onze doelstellingen wat gemakkelijker kunnen halen, want we moeten nog een hele weg bewandelen eer we die halen.

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

Jos Lantmeeters (N-VA): Het was inderdaad een technische kwestie die u hebt voorgelegd, collega Danen, en een technisch antwoord van de minister.

U vraagt hoe we dat nu aan de mensen gaan verkopen. We moeten er wel rekening mee houden dat als we de ondersteuning voor grote daken loskoppelen van het lokale verbruik, we het risico lopen dat de ondersteuning hoger zal zijn dan die voor wind. We moeten ook aan de mensen duidelijk proberen te maken dat we het net niet te veel mogen bezwaren.

Een interessante opmerking van het netwerk Iedereen Hernieuwbaar was om het Energiefonds te gebruiken om grotere projecten te subsidiëren. Nu is het wel heel tricky om langs de ene kant voor te stellen dat het Energiefonds dat wordt gefinancierd door de energieheffing zou worden gebruikt voor de ondersteuning van grotere projecten en langs de andere kant te pleiten voor een verlaging van de energiefactuur. Minister, let daarmee op wanneer u de voorstellen leest van Iedereen Hernieuwbaar. Het is niet de bedoeling het Energiefonds te gebruiken voor deze grote projecten. Zo niet, zal de factuur niet dalen.

Mijnheer Danen, het is natuurlijk fijn dat het hele middenveld bezig is met hernieuwbare energie, maar de voorstellen die u daarnet voorlegde aan de minister bij wijze van vraag, moeten we met de nodige argwaan bekijken. Voor het overige staan wij vanzelfsprekend achter het zonnedelen enzovoort, maar we moeten ook rekening houden met wind als hernieuwbare energiebron.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: We moeten uiteraard waakzaam blijven voor oversubsidiëring, mijnheer Lantmeeters maar ik heb er nooit een geheim van gemaakt: op een bepaald moment moet men natuurlijk mee investeren wanneer men de doelstellingen hernieuwbare energie wil halen. Ideaal zou zijn dat alle particuliere daken in Vlaanderen optimaal zouden worden gebruikt, dan is er volgens mij helemaal geen ondersteuning meer nodig. Maar het is een illusie op een bepaald moment te denken dat hele grote oppervlaktes in orde zouden kunnen worden gebracht zonder ook maar enige vorm van ondersteuning. We moeten ook beseffen dat dan de terugdraaiende teller niet meespeelt in het verhaal.

De berekening van de energieheffing en het Energiefonds en de uitgaven daarvan kunnen we hier nog eens uitgebreid uiteenzetten, maar ik moet eerst een put delven van meer dan 2 miljard euro wegens het niet doorrekenen van de distributienettarieven in het verleden, om dan nog niet te spreken over de jaarlijkse

engagementen uit het verleden die moeten worden betaald. Er zijn momenteel dan ook geen overschotten bij het Energiefonds.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik stel gewoon vast dat er heel weinig wordt geïnvesteerd in grote zonneprojecten, en dat vind ik jammer. We moeten dan ook eens nagaan waar het kalf gebonden ligt en of we daar niet op een goede manier toe kunnen bijdragen, onder andere door salderen op afstand. Ik denk dat niemand pleit voor oversubsidiëring. Het is trouwens ook de heer Gryffroy die daarvan een grote voorstander is.

We zullen de discussie over de energieheffing hier niet ten gronde opnieuw voeren, maar ik stel wel vast dat we de komende tijd te veel zullen heffen. Als u de plannen wilt uitvoeren zoals ze naar voren zijn geschoven, wat zult u dan doen met het geld dat binnenkort over is? Als we nog vier jaar doorgaan met het heffen van de energieheffing, dan zullen we toch geld over hebben? Het was toch de bedoeling de twee biomassacentrales daarmee te financieren en aangezien dat niet het geval is, is er toch geld over. De technische discussie moeten we op een andere manier voeren. *(Opmerkingen van minister Bart Tommelein)*

Ofwel zegt u dat de heffing wordt verlaagd, ofwel doen we daar iets anders nuttigs mee. Het is toch het ene of het andere.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Ik doe op dit moment een energietoer in Vlaanderen om aan de bevolking duidelijk te maken wat er op dit moment moet worden betaald, hoe de factuur is samengesteld en waarvoor de energieheffing wordt aangewend. Ik denk dat op dit moment meer gewone Vlamingen dan parlementsleden hier zich bewust zijn van de reële toestand.

Ik heb op dit moment een schuldenput van 2 miljard euro die ik met de energieheffing ten vroegste tegen 2020 zal hebben gedolven, om dan nog niet te spreken over de jaarlijkse engagementen die niet allemaal te maken hebben met oversubsidiëring. Ik verwijt niemand iets, maar die jaarlijkse engagementen voor ondersteuning van hernieuwbare energieprojecten lopen op tot 1,2 miljard euro per jaar. Er is dus geen overschot op dit moment. Het is niet omdat een aantal biomassacentrales geen engagementen hadden van meer dan 4 miljard euro, dan we daarop overschotten zullen hebben. Dat we de energieheffing eventueel op een andere manier zouden kunnen hanteren, verlagen en inzetten, is iets anders, maar ik wil toch duidelijk zeggen, mijnheer Danen, dat ik geen overschot heb, ook niet na 2020. Er lopen nog engagementen uit het verleden tot na 2030. Wanneer je zonnepanelen hebt gesubsidieerd met groenestroomcertificaten, dan ben je engagementen aangegaan voor 20 jaar. Die engagementen blijven lopen, die verdwijnen niet als sneeuw voor de zon. Ik wilde voor alle duidelijkheid toch nog eens de puntjes op de i zetten.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik wil de discussie hier niet ten gronde voeren, maar er zijn ook andere mechanismen waarmee de overschotten worden opgekocht, onder andere via de quota die zijn verhoogd. Als twee heel grote projecten die heel veel groenestroomcertificaten zouden hebben opgeslorpt, niet doorgaan, dan moet je toch bekijken hoe je het geld dat je daarvoor zou hebben ingezet, zult gebruiken. Ofwel innen we het niet, ofwel doen we er iets anders mee. Er zijn toch niet heel veel andere mogelijkheden. Ik denk dat we ongeveer hetzelfde zeggen. Misschien was 'over' een beetje te sterk uitgedrukt, maar u begrijpt wel wat ik daarmee bedoel.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de erkenning van de aspirant-installateurs voor zonneboilers en warmtepompen – 2064 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, mijn vraag om uitleg sluit perfect aan bij de voorgaande, want het Zonneplan in de praktijk uitvoeren, zal niet door het Vlaams Parlement gebeuren, maar door installateurs en vakmensen. Die praktijk van het installeren van de zonneboilers zal moeten gebeuren door vakmensen.

Om vakmanschap te vrijwaren en te garanderen dat al die installaties op een correcte, professionele manier worden geplaatst, moeten installateurs vanaf juli 2017 een certificaat kunnen voorleggen. Dat is een goede zaak. Kwaliteit en een correcte installatie, dat is wat onze inwoners verlangen. Enkel klanten die een beroep doen op installateurs met zo'n certificaat, zullen dan nog recht hebben op een energiesubsidie. Om dat certificaat te krijgen, moest men niet alleen een meerdaagse opleiding volgen en slagen in het daaropvolgende examen, maar werd ook een minimale periode van drie jaar werkervaring geëist.

Minister, in de commissie van 8 december 2016 wees ik u erop dat installateurs die nog geen drie jaar werkervaring hebben, maar wel geslaagd zijn voor het examen, uit de boot vallen en dus door een door de wetgevende bepaling concurrentieel nadeel ondervinden en uit de markt worden geprezen. Bovendien gaat het in deze zaak vaak, of bijna uitsluitend over jonge, dynamische ondernemers die mogelijk net de schoolbanken verlaten en dus goed op de hoogte zijn van de meest recente technieken en methodes.

Minister, u antwoordde in de bovenvermelde commissie dat u deze anomalie uit de wetgeving zou halen, maar op de RESCert-website wordt nog steeds vermeld dat ze geen recht geven op een premie: "Het certificaat van bekwaamheid als aspirant kan niet gebruikt worden in het kader van premies, en de personen met een certificaat van bekwaamheid als aspirant verschijnen niet in de lijst van gecertificeerde installateurs op deze website. Een certificaat van bekwaamheid als aspirant kan gratis 'geupgrade' worden naar een certificaat van bekwaamheid eens de installateur 3 jaar ervaring kan bewijzen."

Minister, hebt u reeds een oplossing gevonden voor de erkenning van de aspirant-installateurs zodat ze ook installaties kunnen uitvoeren die recht geven op energiepremies? Zullen er voor elk onderdeel voldoende erkende installateurs zijn om op 1 juli 2017 te starten met de verplichting van het certificaat voor de energiepremies? Er is het RESCert-certificaat voor installateurs en het Quest-certificaat voor bedrijven. Is het niet mogelijk om deze op elkaar af te stemmen en te komen tot één geïntegreerd label? Hebt u hiertoe al stappen ondernomen?

Het is moeilijk om een erkende installateur te vinden via de website. Is het niet mogelijk om een zoekfunctie te integreren op basis van een adres? Op die manier worden lokale ondernemers geruggensteund en heeft de consument een overzichtelijker beeld van de verschillende opties, van de verschillende installateurs in zijn gemeente of regio. Het kan bijgevolg ook de waarde van het certificaat verhogen.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Nevens, dank u wel voor uw vraag om uitleg, die in feite een vervolgvraag is. Ondersteuningsmaatregelen van de overheid

hebben de marktvraag naar energiebesparende investeringen en hernieuwbare energietechnologieën sterk doen toenemen. De marktgroei heeft snel heel wat nieuwe bouw- en installatiebedrijven aangetrokken. Het is echter niet duidelijk – hier en daar zijn er toch wat klachten op het terrein – of de investeringen steeds kwalitatief worden uitgevoerd. Het gebrek aan een kwaliteitsvolle uitvoering kan het draagvlak voor de verschillende technologieën ondermijnen, en dat wil ik absoluut vermijden. De koppeling van de REG-premies (rationeel energiegebruik) aan een kwaliteitskader is daarom zowel door de overheid als door de sectororganisaties als wenselijk bevonden.

Toen de Europese Commissie in het kader van de Europese richtlijn ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare energiebronnen de lidstaten oplegde een certificaatregeling voor installateurs van kleinschalige hernieuwbare energie-installaties in te voeren (installateurs van verwarmingsketels op biomassa, fotovoltaïsche en thermische systemen op zonne-energie, ondiepe geothermische systemen en warmtepompen), is daar door de gewestregeringen maximaal op ingespeeld.

Het RESCert-certificatensysteem is in België en Vlaanderen operationeel sinds 2013. De eerste certificaten werden afgeleverd midden 2014, dus ruim 3 jaar geleden. Momenteel bezitten meer dan 900 installateurs een volwaardig RESCert -certificaat. 65 procent van het totaal aantal werd trouwens afgeleverd gedurende het laatste jaar. Het gaat dus snel vooruit.

Om de markt niet af te schermen voor startende installateurs en een groei en doorstroom in de sector te stimuleren, werd in Vlaanderen het certificaat van bekwaamheid als aspirant bepaald. Het certificaat als aspirant kan worden verkregen indien de installateur niet beschikt over voldoende relevante en praktische beroepservaring. Indien de installateur binnen de bepaalde termijn voldoende relevante beroepservaring heeft, kan hij alsnog het certificaat van bekwaamheid aanvragen.

Het certificaat van bekwaamheid als aspirant kan momenteel inderdaad niet worden gebruikt in het kader van REG-premies. De installateurs die niet over het certificaat beschikken, zal wel worden toegestaan om een warmtepomp of zonneboiler te plaatsen en hiervoor een subsidie aan te vragen bij de netbeheerders. De voorwaarde blijft wel dat voor elke installatie de verantwoordelijkheid van een kwalitatieve uitvoering wordt nagekeken en gevalideerd door een derde persoon met een volwaardig certificaat van bekwaamheid.

Het Vlaams Energieagentschap werkt voor de installateurs met RESCert-certificaat momenteel aan een klantvriendelijke zoekrobot die beschikbaar zal zijn op de website www.energiesparen.be en die we zullen koppelen aan de Zonnekaart. De individuele RESCert-certificatieregeling is complementair aan het bestaande Quest-kwaliteitslabel op bedrijfsniveau.

Het Quest-label is veel ruimer en legt, naast de dimensionering en de plaatsing, ook eisen op met betrekking tot de kwaliteit van de individuele componenten van de installatie, de verkoop en de dienst na verkoop. Het is niet voldoende om te installeren, je moet ook zorgen dat je je dienst na verkoop kunt garanderen. Pas op, het Quest-label is geen overheidslabel. Installatiebedrijven worden lid op vrijwillige basis. De Europese overheid laat trouwens niet toe dat dergelijke kwaliteitslabels worden gekoppeld aan het verkrijgen van overheidspremies. Dat is door de Europese regelgeving niet toegelaten.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, dank u wel voor uw antwoord en voor het installeren van die zoekrobot. Hoe gemakkelijker de mensen de weg vinden naar een

goede installateur om de installaties uit te voeren, hoe beter dat is, zowel voor de inwoners als voor de lokale economie. In dezen is die website inderdaad nog voor verbetering vatbaar. Ik ben ook blij te vernemen dat veel installateurs al over een certificaat beschikken. U zegt 65 procent.

Ik ben wel teleurgesteld in het antwoord over de aspirant-installateurs, de jonge dynamische ondernemers die pas afgestudeerd zijn en nog geen drie jaar ervaring hebben. Misschien hebben ze al wel een jaar, misschien anderhalf jaar, misschien twee jaar, misschien tweeënhalf jaar ervaring. Zij worden uit de markt geprijsd door de extra belasting om nog een extra controle te moeten laten doen door iemand die wel een certificaat heeft. Het verwondert mij dat u als liberaal een dergelijke maatregel invoert omdat het nu net die jonge dynamische installateurs zijn die zouden kunnen meewerken aan dat Zonneplan dat u op tafel hebt gelegd. Het zijn zij die de laatste nieuwe technologieën tijdens de lessen op school en tijdens hun stages onder de knie hebben gekregen. Persoonlijk heb ik liever iemand die de laatste nieuwe technologieën onder de knie heeft dan een installateur van centrale verwarming die met zijn hoofd nog bij stookolie en oude installaties zit, die dan wel drie jaar ervaring in de sector heeft, maar misschien minder ervaring met hernieuwbare energie. In dat opzicht ben ik wat teleurgesteld in uw antwoord.

Ik heb nog een bijkomende vraag: moeten buitenlandse bedrijven die opereren in Vlaanderen, aan dezelfde voorwaarden voldoen en ook slagen voor de test om hier de energiesubsidies te kunnen verwerven?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Nevens, met heel veel sympathie voor u, u weet dat, maar ik denk dat u nu toch wel zeer sterk veralgemeent. Wat dat te maken heeft met mijn filosofische of ideologische overtuiging, weet ik niet. Ik denk dat er een goed evenwicht moet worden gezocht tussen enerzijds kwaliteitsgarantie en anderzijds het stimuleren van jong ondernemerschap. Ik zal hoegenaamd geen enkele kans onbenut laten om starters die zelfstandig willen opereren, te stimuleren. Maar ik wil ook dat de consument garanties heeft. U haalt voorbeelden aan van jonge mensen die dat perfect doen. Dat is juist, maar het zijn niet alleen maar jonge mensen die in dit beroep stappen. Ik ken voorbeelden op het terrein van mensen die er een activiteit bij nemen of die hun activiteiten uitbreiden en die al jarenlang installateur zijn maar niet over een kwaliteitsgarantie beschikken wat betreft hernieuwbare energie en dergelijke zaken. Ik denk dat u toch wel iets genuanceerder moet zijn in dit verhaal.

Het is duidelijk dat jonge mensen die het willen, het kunnen doen. Maar wij willen aan de consument de garantie geven dat die kwaliteit absoluut in orde is en dat gedurende de eerste drie jaar voor het afleveren van het certificaat een installateur een kwaliteitscontrole moet garanderen van iemand die wel een dergelijk certificaat heeft. Dat vind ik in het belang van de consument, in het belang van de burger, maar ook in het belang van het draagvlak voor hernieuwbare energie en nieuwe technologieën. Het is belangrijk dat wij daar die noodzakelijke controles inbouwen. Ik ben niet voor regelneverij, ik ben ook niet voor overdreven controle, maar ik wil wel de garantie, als ik een hernieuwbare-energie-installatie plaats bij mij thuis, dat dat op een kwaliteitsvolle manier met kennis van zaken wordt gedaan. Ik denk dat dat absoluut noodzakelijk is.

Ik begrijp dat u sneller wilt gaan. Ik zou dat ook willen. Wat betreft de website energiesparen.be met de installateurs, is voor mij het belangrijkste dat het de lokale zelfstandige installateurs zijn die daar volop kansen krijgen. We zien met welke snelheid het gaat: 65 procent van de 900 installateurs. Dat betekent dat meer dan 500 installateurs hun certificaat hebben ontvangen in het laatste jaar.

Het gaat hard, het gaat snel. De groep installateurs wordt groter. Ik ben ervan overtuigd dat ook de jonge mensen snel zullen kunnen aansluiten indien ze over de nodige vakbekwaamheid beschikken.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, daar verschillen we van mening. Ik dacht dat u voor een vrije markt stond, maar hier is er een concurrentievervalsing ten aanzien van mensen die over een diploma beschikken en daarvoor jaren naar school zijn gegaan. Ik vergelijk het graag met een jonge arts. Mochten die onder uw regels vallen en je zou zeggen dat wanneer een arts geen drie jaar ervaring heeft, je niet kunt terugtrekken van het ziekenfonds, maar bij een arts die meer dan drie jaar ervaring heeft, je wel zou kunnen terugtrekken van het ziekenfonds, dan ben ik er zeker van dat die jonge arts weinig of geen werk zal hebben en dat iedereen zal kiezen voor iemand waarbij hij wel een financiële tegemoetkoming kan krijgen van het ziekenfonds.

Het is spijtig dat u geen oplossing wil zoeken. U hebt ook niet geantwoord op de vraag of buitenlandse bedrijven moeten voldoen aan dezelfde voorwaarden als Vlaamse ondernemers.

Minister Bart Tommelein: We kunnen alles met elkaar vergelijken. Ik heb de ervaring dat jonge artsen meestal onder toezicht van ervaren artsen werken. Jonge artsen moeten een lange stageperiode doorlopen; de vraag die wij stellen over een kwaliteitsgarantie is daarmee vergeleken niets. Je moet de dingen wel op een correcte manier met elkaar vergelijken.

Bart Nevens (N-VA): Ik ken veel jonge installateurs. Ik heb zelf 18 jaar in de branche gewerkt. Ik ken heel veel beschikken over een certificaat waarmee de eindverbruiker een recht op premie heeft, zonder dat de installatie dan voor een tweede keer wordt gekeurd.

We leven in een land waar de elektrische installaties moeten worden gekeurd, waarin er verschillende attesten moeten worden aangeleverd. Het stelt me teleur dat u geen vertrouwen hebt in de opleidingen van de scholen en de instellingen en dat u het die mensen niet gunt dat ze wel installaties kunnen zetten die conform de regels zijn.

Ik zal hierover een schriftelijke vraag stellen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.